

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolvasó szerkesztő és kiadó tulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K. VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitlár sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

A kulturharcz.

Nem kívánta-e hazában a kulturharczot sem az értelmiség, sem a nép, még kevésbé a szabadelvűpárt és a kormány.

Hisz minden hazáját szerető magyar a belbékét óhajtotta, hogy reformjaink befeljezhetők legyenek s nemzetünk megerősödjék.

Hosszu idők mulasztásait kellett volna pótolnunk, meg kellett volna olyannyira szilárdítanunk a magyar államot, hogy ez képes legyen a közelgő nagy megpróbáltatást kiállani.

Isten és minden igaz ember tanácsa, hogy a szabadelvűpárt és kormánya megtették kötelességüket és hogy ha kitör az állam és a katolikus egyház közötti harc, mely veszedelembé sodorhatja a hazát, ennek sem a szabadelvűpárt, sem a kormány oka nem leend.

Oka lesz ennek a magyar társadalom egy részében elharapódzott szellem, mely reakcionárius miazmákkal telítette a levegőt, s hogy ettől a hazalétkör megtisztuljon, menydörgések, villámlások- és viharokra van szükség.

Oka ennek a magyar sajtó azon része, mely évek óta folytonosan izgatta a kedélyeket, mely alaptalanul s egyedül pártérdeket szolgálva támadta a kormányt, mely dobálódzott a nagy jelszavakkal, holott azon elvek gyakorlati érvényesülését sem nem akarta, sem nem kívánta, mely szította a nemzeti chauvinizmust, élesztette a felekezeti féltékenységet, mely túl akart licitálni a szabadelvűpárton és kormányon magyarság és szabadelvűség tekintetében, mely egyrészt hirdette, hogy függő viszonyban vagyunk Béctől, férfiatlanságot s engedékenységet hányt a kormány szemére, másrészt pedig, ha a kormány bár-

minő konfliktusba keveredett, hízelt a konzervatív arisztokracziának, a főpapságnak, a klerus elégtelen elemeinek, kolportált bécsi leveleket, híreket a magyar államférfiak diskreditálására.

Mintha egy szörnyű végzet uralkodnék felettünk; mintha arra lennénk kárhoztatva, hogy nekünk iszonyuan bűnhődnünk kell, mert se nem feleltünk, se nem tanultunk s az ősi átok, a pártoskodás újra örvénybe taszít bennünket.

A mi ma kitörőben van, annak szomorú előzményei vannak.

A reakció szelleme nyilatkozott nálunk az antisemita zavargások és a főrendi háznak állásfoglalásában, szemben a keresztény zsidó házassági törvényjavaslattal.

A fékvesztett szenvedélyek nyilatkoztak a véderőtörvényjavaslat tárgyalásakor, az ősi szellem nyilvánult a közigazgatás államosítása elleni küzdelemben.

A kedélyek fokozottabbak lettek, társadalmunk mind többet szitt be a reakcionárius áramlatokból, a törvénytisztelt, mely a magyarnak soha sem volt erős oldala, mindinkább aláhanyatlott s parlamentünk már évek óta nélkülözi a rendes törvényhozási működést.

Ily előzmények után, hogy eljutunk a kulturharczhoz, nem lehet csodálni.

Társadalmunk egyrésze ma is csak a politikai jogok követelését hirdeti, de nem bír érzékkel a polgári jogok és a demokrácia iránt.

Az egyéni dőlly gyakran szembeszáll az állami érdekekkel s a társadalmunkat egyáltalában nem jellemzi a régi római köztársaság tündöklő erénye, a hol minden magánérdek háttérbe szorult az állam legfőbb javával szemközt, mely veszély idejében diktátort helyezett a köztársaság élére, hogy a haza ügye minden magán- és pártérdek ellenében megvédecsék s az összes állami erő az ellenség ellen fordítottassék.

És mit látunk most nálunk?! Hol van az a magyar büszkeség, az a polgári öntudat, az a férfias erőnyilvánulás, az a hazafiság, mely kész szembeszállani mindazon törekvésekkel, melyek a magyar állam jogkörét, tekintélyét és felségjogait támadják?!

Bizony kevés ellenzéki tagot kivéve, ezt csak a szabadelvűpárt védi. Valami végzet szerű, hogy gróf Apponyi Albert ékesszólása nyomában nem a szabadelvűség virágai, hanem a reakció tövisai kelnek életre. Nem vitte előre a szabadság ügyét, de megzavarodott a harmonia király és nemzet között.

És mit szólunk azokról, a kik elvileg helyeslik a polgári házasságot, de annak ke-

resztülvitelétől félnek s a kormányt támogatni nem akarják.

Hát volt-e idő valaha, hogy nagy reformokat, vagy elveket harez és küzdelem nélkül keresztülvinni lehetett volna.

Hisz már Krisztus mondotta: nem békét hoztam nektek, hanem harcot és háborút.

Vagy ha Luther elszánva magát a halálra Wormsban meg nem jelenik, vajjon ma volna-e protestantizmus, vagy volna-e modern alkotmányos élet?

A nagyon óvatos bölcsesség sokszor nem egyéb, mint kishitűség és az erős meggyőződés hiánya.

„Merj! és a pokol kapui ledőlnek!”

És lesz-e bátorság?! lesz-e erő nemzetünkben megvívni a harcot az állam jogaiért, a közszabadságért, a haladásért és a polgári jogokért?!

A népek szemei reánk vannak függesztve, ma hazánk a művelt és felvilágosodott emberiség figyelmének tárgya.

A magyar nemzet újra az emberiség szent ügyéért, a szabadság és polgárosodás nagy ügyéért küzd.

A múltban az emberiség hálijára tett szert, midőn szembeszállott ahódító ozmán-hatalommal, ma hivatása szembeszállani az államok jogát konfiskálni akaró papizmussal.

Nagy s világra kiható misszió teljesítése vár újra nemzetünkre, vajjon lesz-e akaratunk és erőnk, mint volt őseinknek, szerepünk betöltésére?

A király meglegedése. A király hangulata Budapestén tartózkodása alatt a lehető legkedvezőbb volt s meglegedésének Ő Felsége mindenkivel szemben kifejezést adott. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ez alkalommal terjesztette elő a vallás szabadságáról szóló törvényjavaslatot, melyet a felség minden pontban jóvá hagyott. Általán a király itt léte óta a kormány valláspolitikai programja iránt még nagyobb mértékben fokozódott a bizalom mindenfelé, s keresztül vitelének lehetősége kétségtelenné vált. Ő Felsége 8 napi Budapestén tartózkodása után május hó 6 án este 9 órakor nagyszámu és intelligens közönség jelenlétében elutazott.

Tanácskozások a miniszterelnöknél. Gróf Kálnoky Gusztáv közös külügyminiszter szombaton a miniszterelnöki palotában hosszabb ideig tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel. A külügyminiszter május 7-én reggel visszautazott Bécsbe. — Ugyancsak szombaton hosszabban tanácskozott a miniszterelnökkel gróf Khnen-Héderváry horvát bán.

Uj főispán. Alsó-Fehérmegye főispáni székében legközelebb változás áll be. Kemény báró főispán ugyanis megválik ez állásától és helyébe még e hónapban Zeyk Dániel orsz. képviselőt fogják főispánná kinevezni. Kemény báró továbbra is megmarad Maros-Tordamegye élén.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Wekerle miniszterelnök május 6-án terjesztette be a Dunán építendő két állami hídról szóló törvényjavaslatot, melyet a ház Wekerle kivására a közlekedési és pénzügyi bizottságokhoz utasított.

A napirend előtt Mohay Sándor előadó is be-terjesztette az igazságügyi bizottság jelentését Kun Miklós és társainak a tanítói fizetések rendezéséről szóló javaslatához benyújtott indítvány tárgyában. A bizottság jelentését a tegnapi megállapodás értelmében még a mai ülésen fogják tárgyalni.

A napirend szerint a ház tárgyalni kezdte a képviselőház hivatalai részére létesített szolgálati szabályzatot, melyet a bizottság nevében Fáy Gyula előadó ajánlott elfogadásra.

A ház többsége, rövid vita után, a szabályzatot általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalás során igen sok módosítást nyújtottak be. Csak mintegy hatvan szakaszt lehetett letárgyalni, mert az idő nagyon előrehaladt s a tárgyalás folytatását, nem különben a mai napirend egyéb tárgyait a hétfői ülésre halasztották.

A hétfői napirend megbeszélése során Ugron Gábor felszólására Wekerle miniszterelnök nyilatkozott a Ház munkarendjére nézve. A miniszterelnök nyilatkozata teljesen összevágott azzal, amit a munkarendről már megírtunk s abban a konkrét indítványban kulminált, hogy a szükséges javaslatoknak pünkösdig való letárgyalhatása az eljárási szabályzat alapján 9—12 óráig tartson az ülések.

Polónyi Géza a javaslatot nem ellenezte, de azzal a feltétellel, hogy május 21-ike előtt a ház ne oszlassék fel, nehogy a honvédszobor-lepeltetés ünnepségén részt ne vehessen. A függetlenségi párt azt is feltételül tűzi, hogy pünkösdtől még a műborról és a telepítésről szóló törvényt is letárgyalják.

A miniszterelnök erre azt jegyezte meg, hogy az ünnepségen való részvétel iránt a ház korábban is határozhat s azért május 21-ike előtt már megtörténhetik a feloszlások.

Horánszky Nándor felszólalása után a ház elhatározta, hogy a hétfői ülés tapasztalatai alapján fog dönteni a fölött, hogy szükséges-e az üléseket már kilencz órákor megkezdeni vagy sem.

Az ülés végén Pázmándy Dénes meginterpellálta a miniszterelnököt a ház elnökének és tagjainak az udvari fogadtatásoknál való előlépése tárgyában. Wekerle megígérte, hogy tájékoztató fog szerepni magának a ceremóniáról s az udvartartás rendezésénél gondoskodni fog az orvoslásról.

A ház a választ tudomásul vette.

A képviselőház május 8-án végleg elfogadta a tanítói fizetésekről szóló javaslatot.

Általános közgazdasági helyzet.

(Folytatás.)

Az ipari viszonyok, a jelentésünk tárgyát tevő évben ép oly mostohák voltak, a mint az a nyolczvanas évek közepe óta állandóan tapasztalható. A kereskedelem által közvetített olcsó s kevés kivétellel többnyire külföldi gyártmányok lassu sorvadásra kényszerítik a még meglévő ipart s lehetetlenné teszik új vállalatok keletkezését. Az idegen iparcikkéért állandóan külföldre vándorló tőkék kiszívására következtében pedig még azok az iparágak sem bírnak megismosodni, melyek inkább a helyi fogyasztáshoz vannak kötve. Az egész ipari életet merő tengődésre kényszeríti a velünk vámterületi közösségben lévő osztrák gyáripár nyomása s a szomszédos romániai piacok elzárkózása.

A gyáripár, mely első sorban volna hivatva, hogy fölvegye a versenyt a külföldről beözönlő ipari készítményekkel, a tárgyalt évben alig számbavehető fejlődést mutat. A mi új gyáripári vállalat keletkezett, az többnyire a mező- vagy erdőgazdaság körében létesült. Így újonnan létesült néhány fűrészgyár, szeszgyár és gőzmalom; továbbá néhány sörgyár lényegesen fejlesztette az üzemét. Ipari szempontból, tulajdonképpen csak a sepsiszentgyörgyi szövőgyár és egy marosvásár-

helyi butorgyár üzemének nagyobb arányu növelése s a kor igényeinek megfelelő műszaki berendezése érdemel figyelmét. Ezenkívül létesült egy szénsavsűrítő és egy szalámi gyár, amelyek azonban sokkal kisebb terjedelműek, semhogy azokat igazi gyáraknak lehetne tekinteni; s végül egy cserép edény vállalat némileg nagyobb mérvű termelésre rendezkedett be. A már meglévő vállalatok, melyek azonban szintén, kevés kivétellel, csak a mező- és erdőgazdaság körébe tartoznak, a tárgyalt évben elég kedvező viszonyok közt működtek s csak a súlyos közterhek s az azokkal járó zaklatások szolgáltak állandóan panaszraokot.

A kisipar általánosan nyomasztó helyzetében, melyet a nyolczvanas évek közepe óta a kamara-kerületét képező Székelyföldön a Romániával fennálló kedvezőtlen kereskedelem-politikai viszonyok még rendkívüli módon is súlyosbítottak, a jelentésünk tárgyát tevő évben sem állott be kedvezőbb fordulat. Sőt kisiparosaink állapota, — a fokozódó verseny és az emelkedő közterhek mellett, mely állandó tényezőkkel szemben, tőke, szak-képzettség és vállalkozó kedv hiányában, termelő-képességeket nem képesek megfelelő arányban fokozni, — még az előző évnél is mostohábbra fordult. Székely-Udvarhely és Kézdivásárhely városokban, melyeknek iparára Románia elzárkózása végzetes volt, az iparos-osztály helyzete valósággal kétségbeesett. A tömeges nyomornak oly megrázó képét, mint a minőt e két kis vidéki városokban kisiparosaink számaandó helyzete nyújt, csak a világvárosok külső részeiben lehet, válságos időkben, föltalálni. De a kamarai kerület többi városában sem sokkal kedvezőbb a kisiparosok helyzete. Mindennél világosabban tanus-kodik ez állapotokról az a tény, hogy a tárgyalt évben létesített egyik állami ipari szakiskolának a szolgai állására, több független iparos mellett, egy ipartársulati elnök is pályázott. Számos ipar-ágban egyes kisiparosaink termelése annyit hasznolt sem haj, mint a mennyi közterheket kell viselniük; ezért, aki csak módot talál rá, föltagyni igyekszik a mesterségével. Más iparágak már egészen a kivészés szélén állanak. Vannak jelentékeny iparágak, — mint pl. Kézdivásárhelyt a kalapos ipar, mely nem is régen, szép üzleteket csinált Romániában, — amely iparágakban azonban új nemzedéket többé nem képeznek ki. A mesterek tanoncokat már nem tartanak. Hasonló helyzetben van Székely-Udvarhelyt és Marosvásárhelyt a fazekasipar. Más iparágakban az önálló mesterek számaandó, fogyasztással lépést éppen nem tartó növekedése, a versenyt elviselhetetlenné teszi. A vásárok látogatása csak nyűg és biztos kiadás iparosainkra nézve, anélkül, hogy biztos haszorra kiáltásuk volna. Szóval a kisipar — mint Csikvármegye alispánja találó szavakkal jellemezte az 1892. évi október hó 27-én tartott közgyűléséhez beterjesztett jelentésében — „egy kelletlen vállalat arra nézve, hogy valaki magát napról-napra tengethesse.”

A székelyföldi kisiparnak eme súlyos helyzetét, tagadhatatlanul, első sorban az ipari termelés terén, általában, beállott nagy változások idézték elő, igen lényeges befolyással volt arra azonban közvetlenül a román vámháború, illetőleg a szomszéd országgal való vám-szerződés nélküli állapot. A jelenlegi aggasztó állapotok javítása végett tehát, mindenkiféltől kívánatos, vajha sikerülne kereskedelemügyi kormányainknak kedvező szerződéses viszonyt létesíteni Romániával, mely a székelyföldi iparnak legközelebbi piaczául ki-nálkozik.

Másfelől pedig kisiparainknak nagy mérvű hanyatlását, a kor színvonalán álló szak-kép-zés hiánya is sietette. E helyzetben az utolsó évek némileg javítottak; a jelentésünk tárgyát tevő év pedig lényeges fordulatot hozott. A kereske-delemügyi miniszter ur által a kamara területén létesített szakiskolák és tanfolyamok, a jövőre nézve biztosítottak nyújtanak az új iparos nem-zedéknek a kor igényeire mértén leendő kiké-pzetésére. Igaz ugyan, hogy a kisiparosok ma-gukra nézve, egyelőre kevés előnyét látják ez is-koláknak, egyes szakmákban azonban maguk is nagy hasznát vehetik az ott elsajátítható ismer-teknek s maguk is résztvehetnek a műhely-gya-korlatokban. Másfelől pedig tszonozai és se-gé-deik fokozott munka-képességében s az iskolák által kiképzett, ügyes munkás kéznek pár év múlva rendelkezésre álló nagyobb bőségében csakhamar látni fogják az ipari szakképzés ál-dásait.

A szövetségész eszméjével csak nagyon lassan kezdenek megbarátkozni iparosaink. A jelenté-sünk tárgyát tevő évben lényeges haladást vagy éppen konkrét kezdeményezést, sajnos nem igen jelezhetünk. Mindössze annyit, hogy a kamara köréből kiinduló buzdításokra, itt-ott élénkebb megvitatás tárgyát képezte iparosaink körében a kérdés. A gyakorlati megoldáshoz azonban hiány-zik az egymás iránti bizalom és a tőke. S a hol még a jobb napokból megvakarított kis tőkék

volnának is, a kedvezőtlen viszonyok nyomása alatt teljesen megsebződött a vállalkozó kedv.

Az ipartestületi intézmény előnyeit is csak las-san kezdik fölismerni iparosaink. Az önkormány-zati hatáskör, melyet az általános ipartestületbe való tömörülés által élvezhetnének s az egyesü-lésben — anyagilag és szellemileg egyaránt — kínálkozó megnövekedett erő sem képes ellensu-lyozni, az ipartestület alakításával együtt járó változásoktól való ellenszenvet s az újabb meg-terhelhetetlenségtől való aggodalmat. Nagyobb viz-szagra csak Székely-Udvarhelyt és Sepsz Szent-Györgyön talált az ipartestület eszméje s utóbbi helyen, a tárgyalt év végén, már tényleg mozga-lom indult meg annak megvalósítása érdekében. Állandó panasz tárgyát képezi kisiparosaink körében az a számos irányban érezhető káros ver-seny, melyet a fegyházak ipari termelésével szem-ben folytatni kénytelenek. S noha a kereskede-lemügyi miniszter urnak, az igazságügyi miniszter ural egyetértéssel tett újabb intézkedései e teren már számos sérelmet orvosoltak, még mindig jo-gosnak véli a kamara a kisiparosoknak az iránt kifejezett óhaját, hogy a fegyenczipar munka-köre csak oly mesterségekre szoríttassék, melyek ha-zánkban még meghonosításra várnak, illetőleg oly cikkek előállítására, a melyeket jelenleg kül-földről hozunk be, mint amilyen pl. a szövő-fonó ipar számos terméke.

(Folytatás következik.)

A kovásznai fűrdő-részvénytársaság közgyűléséből.

A „kovásznai fűrdő-részvénytársaság” az 1893. évi közgyűlést május 7-én tartotta meg, múltó-ságos Pótsa József főispán ur elnöklése alatt. Az élénk érdeklődés mellett lefolyt gyűlés főbb mozzanatait a következő tárgyak képezték: Csia György ur, a társaságnak buzgó vezér-igazgatója, nagy gondnal összeállított terjedel-mes jelentésében logikai következetességgel so-roltta elé a társulat beléletét érintő eseményeket. Megemlékezett arról is, hogy az 1891-ik évi házi kezelés jobbna bizonyult, mint az 1892-beli bér-leti üzletév, miről a részvényesek is meggyőző-d-hettek. Jelenti továbbá, hogy szakértők által megvizsgáltattak az ásványvizek, s mint ilyenek jóknak találtattak és hogy több helyen raktárak állítottak fel a nagybani elárusíthatás céljából. Vajna falván 7 villa-telek még eladva nincsen.

Végül, meglehetősen emlékezik meg elnökölő főis-pán urról, ainek bölcs tanácsadása következtében több nehézség leküzdett. (Hosszas eljenzés.) Kéri az igazgatóság részére a felmentvény megadását D. Veres Gyula ur, mint a felügyelő bizottság elnöke rövid jelentésében utal a kezelés bonyo-lultságára, de megnyugtatólag jelenti, hogy azok az igazgatóság által jól megoldottak. A felment-veny egyhangualag megadott úgy a felügyelő bizottság, mint az igazgatóság részére. Ezek után az igazgatóság megbizatik a már jelzett villa-teleket négyszögölenként 1 frtjával eladni.

A részvényesek a nyereséget képező 1128 frt 13 krt, melyből a tartaléktőke és a tisztviselők díjazásának levonásával részvényenként 3 száza-lék osztalék jutott volna, bennhagyták. Szép jelét adta az igazgatósággal együtt az egész tisztikar is áldozatkészségének azáltal, midőn már jó előre lemondott járulékaikról, csakhogy elérassék a nagy cöl, melyet a társaság a fűrdők emelésére maga elé kitűzött.

Majd az 5 ik pontra tért át a közgyűlés. A vá-lasztásokra. Elnöknek: mélt. Pótsa József, alelnöknek: mélt. Hollaky Attila és Lázár Mihály urak kiáltattak ki lelkeült hangon, egyakarattal.

Mivel az alapszabályok 37-ik §-a értelmében kívántatt 11 részvényes által, titkos szavazásra ment az 5 igazgató választása. — Beadott 380 szavazat s ebből a leg többet kaptak: Banyai Kris-tóf 363, Bánffy Zsigmond dr 352, Csia György 284, Deák Károly ifj. 339 és Zentai Dávid dr 262 szavazatot.

Indítványok során, mivel a múlt évben kötött szerződés tudvalevőleg érvényen kívül áll, szönyegre került, hogy a fűrdőket stb. 18, 20, vagy 25 évre adja-e ki a részvénytársaság? Hosz-szas és beható vitafokozás után a közgyűlés azon indítványt fogadta el és tette magáévá, hogy a hasznabéri időtartam 25 év legyen, s árverés ut-ján vitessék ki a bérbeadás.

Az árverés pedig az igazgatóság által 3 nap alatt a lapokban kihirdetendő, hogy tekintve az idő előrehaladottségát és hogy a fűrdőidény is rohamosan közeledik, a versenytárgyalás még e hónapban megtartható legyen. A feltételek az igazgatóság és a felügyelő bizottság által egy-értelműleg állapítandók meg, de a bérli elvász-as-tását a közgyűlés tartja fenn, a mely egyén csak óvadék képes leendő.

Ezek után elnökölő főispán ur egy lendületes és lelkesítő beszédben a részvényeseket a közös cél iránti érdeklődésre buzdítván, az 1893-ik közgyü-lést befejeztetnek mondotta ki. Szavait hosszu-tartó eljenzés követte.

Végül igazgatói ülés tartatott, melyen vezérigazgató lett választva. Mivel Bánffy Zsigmond kapta a legtöbb szavazatot, így a vezérigazgatói tisztség vele lett betöltve. Ezen ülésen el lett határozva, hogy a kovászai vendéglősök ezentul tarthatnak Horgász vizet a vendéglő helyiség székségletére, előleges bejelentés és az illető díj lefizetése mellett.

E hó 14-én újabb igazgatói gyűlés leend.

A korondi gyógyfürdő ujjaalakítása.

Korond, Udvarhelyvármegyének e kies fekvésű gyógyfürdője, mely légzőszervi bajokban Magyarországnak nevezetes különlegessége s mely az orvosi szakértők véleménye szerint hatásosabb a stájer Gleichenbergnél, nagy átalakuláson megy keresztül. Az új fürdőévad egyszersmind új korszak kezdete lesz Korondra nézve. Azokra, a kik régi, elhanyagolt állapotában ismerték e fürdőhelyet, kellemes meglepetések várnak a legközelebbi fürdőévadban. Mindenekelőtt öröndetes átalakuláson ment keresztül a fürdőt körülvevő park, melyet a műkertészet mai igényei szerint szabályoztak, láttak el új sétányokkal s díszítettek szebbnél szebb virágszönyeggel. Ezenkívül 40 ezer drb luczfányt ültettek ki a park nagyobbítására végett. A fürdő-közönség kényelme érdekében két díszes új házat emeltek, széles terraszokkal. Az új házakban 22 család számára van ötélszerűen és egészen unjonnan butorozott lakás. Továbbá a többi épületeket is teljesen jókarba helyezték és az összes lakószobákat fertőtlenítették.

A fürdőnek páratlan hatású gyógyvizeit szakszerűen osztályozták. A régi forrás mellett az új forrás „fő-kut” nevet nyert s annak vizét Hankó Vilmos dr., a budapesti állami reáliskola vegytan tanára, a ki e téren országos hírű szakértő, e tavasszal vegyelemezte.

A főkutat a legtekélyesebb rendszerű pneumatikus vízemelő géppel látták el, mely minden pohár vizet kristálytisztán és vegyileg kimutatott állapotában, változatlanul szolgáltat. A víznek palackokba való töltését is a legújabb rendszerű töltőgéppel fogják eszközölni, úgy, hogy — a szükséghez képest — naponta 5—6000 palack is megtölthető lesz. Ily módon e páratlan hatású gyógy- és ivóvíz a kereskedelmi forgalom útján is hozzáférhető lesz, a mi annál kívánatosabb, mert jelenleg sok pénz vándorol ki a külföldre, s e vízzel a korondi könnyen felveheti a versenyt, mert a mellett, hogy jobb hatású, tetemesen olcsóbban állítható elő, a mennyiben a gleichenbergi víz ára palackonként 28 kr, a korondi víz pedig 10 kr-ért is árusítható lesz.

Különösen említést érdemel, hogy a főkuttól alig 20 lépésre fekvő vasas-szénsavas hidegfürdő két medenczébe foglaltatott, valamint a közvetlen közelében fekvő melegfürdő teljesen jó karba helyeztetett, gőzfűtésre berendezve. Itt vasas, sós és már-fürdők egyaránt rendelkezésre állanak.

A maga nemében páratlan Korond sósvize, a mely szénsavas vasas borvíz s nem olyan, mint a többi közönséges sósvíz, minőt otthon is bárki készíthet, hanem a szó-szoros értelmében ásványvíz. E vizet, mely eddig távol a fürdőteleptől volt csak használható, levezették és díszes új fürdőházban két medenczébe foglalták. A fürdő, melyet parkkal vesznek körül, a mely egészen az országot szélén épül, 30 öltöző szobával lesz ellátva.

Végül megemlítjük, hogy Korond új fürdőorvosa, Gámán Béla dr. kolozsvári orvos lesz, a ki légzőszervi bajokban jeles specialista.

Különfelek.

— **Időjárásunk.** Valahányszor valami rendkívülit tapasztalunk időjárásunkban, mindig azokat a bizonyos legöregebb embereket rántjuk elő, hogy tegyenek biznyságot arról, hogy ilyen még nem volt. Jöjjenek elő tehát most a legöregebbek, s mondják meg, hogy volt-e még ilyen tavasz ebben a században. A válasz bizonyára az leend, hogy nem volt, sem olyan zord télre, sem olyan kietlen tavaszra élő ember mi nálunk nem emlékezik, mint a mostani. Alig tudta a természet az ő jégkérget leolvastani, jöttek a hideg szelek,

majd meg az eső eredt meg oly vehemens erővel, mintha vízőn akarna lenni. Természetes, a mi a síkságon eső, az a magas hegyeken hó, a mi a légkört folyton hűti. És ezen időjárásnak jellege mindenben a rendkívüli. Ha szél fúj, az orkán erővel dühöng, ha eső hull, az árvizet hoz, ha hideg van, fagyot jelent, szóval a természeti erőknek minden funkciója csak rombol és pusztít. S hogy mikor és milyen lesz a nyár, ki tudná megmondani. Már remélni sem mertük. Ha Jupiter pluviosus bevégzi az ő pályafutását, bevonulnak a fagyos szentek, kik tudvalevőleg igen fagyos modoru uri emberek — s aztán ha ők is garázdálkodnak — várhatjuk a nyarat, nem igen lesz minék örvendünk.

— **Tavaszi országos vásárunkat** az eső alaposan elmosta. A baromvásár szombaton és vasárnap még megjárta, volt legalább akkora, mint egy közönséges hetivásár, de a kirakodó vásár hétfőn teljesen tönkre ment. A sűrűn ömlő eső miatt nem jött be tíz szekér sem a vidékről. Hiába kínálta a mi ékes szavu zsidók az ő 42 növényből készült szappanát 40 kr-ért, oda nem nézett senki, szappan nélkül is alaposan megmozdatta az eső a járókeleket. Dél felé már a 42 növényből készült szappant 10 kr-ért vesztette az elkéseredett héber, de úgy sem akadt vevője. Nagyon mérgesen bepácolt s leszidva a fagyos szenteket, kik nyilvánvalólag okozói ezen hitvány időnek, hátat fordított Kézdi-Vásárhely nemes városának. S így jártak a nem szappanban utazó egyéb zsidók és keresztyének. Kevés pénzt és sok náthát vivének el magukkal.

— **Törvényszékünk** épületének kijavítása már nemsokára kezdetét veendő. Az igazságügyminiszterium ugyanis helyben hagyta a költségvetést, a kötött lakbérleti szerződéseket s utasította a törvényszék elnökét, hogy a versenytárgyalást sürgősen tartsa meg, hogy a javítás mihamarább befejezhető legyen. Az ideiglenes helyiségbe való átköltözés tehát nemsokára megtörténik.

— **Közlekedési akadály.** A háromszéki székelyvasút ép olyan mint a kényes gyermek, még a legkisebb szél is megárt neki. Nem lehet pedig rá fogni, hogy valami könnyelmű gyermek volna, mert higgadt megfontoltságot soha egy percig sem veszti el, pályafutását mindig a legnagyobb nyugalom és lassúság jellemzi s mégis az elemek mindegyre megakasztják működését. Alig hverte ki a sok hó és hideg miatt kapott baját, már az eső ártott meg neki. Az eső és az ezzel járó árvek úgy megrongálták a mi vasutunk töltéseit, hogy az meutén beadta a kulcsot. Hétfő óta a közlekedés szünetel.

— **Árvizek.** E hét az esők hete volt. A napokig tartó szakadatlan eső, a magasabb hegyekről levonuló hólé nagy áradásokat okozott az egész megyében. A legkisebb hegyi patakok tengerré nőttek ki magukat, megduzzasztván a Feketeügyet, mely árkából kicsapva elárasztotta az egész vidéket. Ha az ember egy magaslatról hétfőn széttekintett, szomorú látvány terült el szemei előtt. Az egész vidék víz alatt állt. A patakok közül különösen a Torja vize és Kászon vize áradtak meg erősen. Az utóbbi elöntötte az egész Kászon-völgyet s mindazon területeket, melyeken végigfoly, a Torja vize pedig ősi szokásai szerint belátogatott Kézdi-Vásárhely város kántái részébe az alantabb fekvő házakból kikergette a lakosokat s kiket a hatóság elhelyezett s élelmezésükről is gondoskodott. Szerencsére az áradás igen rövid ideig tartott s már másnap a víz visszavonult medrébe.

— **Léczfalva** község mozgalmat indított az iránt, hogy a Léczfalváról Márkosfalvára vezető egyenes utvonala helyi érdekű közlekedési utvonallal sorába felvéssék. Ezen utvonala úgy Kézdi-Vásárhely város, mint Nagy-Borosnyó városos forgalmára nagy érdeklél bir. Reméljük, hogy meggyének alispánja, — ki előtt ezen kérdés eldöntés alatt áll — a közérdek szemellett tartásával fog határozni.

— **Művelő előadás Nagy-Borosnyón.** A nagy-borosnyói derék műkedvelők megint életjelt adnak, a több mint egy évi hallgatás után, magukról. Folyó hó 22-én előadásra kerül az „Igmándi kispap” népszimű, melyből a próbák serényen foly-

nak s hisszük, hogy ezen kedves népszimű előadása is oly korrekt, élvezetes lesz, mint a megelőzők s a műkedvelő társulat tapasztalt jó hírre ezen előadással is öregbedni fog.

— **A király a válóperekről.** Cselka Nándor érseki vikárius, budapesti püspök, május 5-én tisztelegte a királynál, mint a magyar fő- és székváros érseki helynöke. A vikárius Zoványi Mihály titkárral hajtattott a királyi palotába. A király nagy érdeklődéssel kérdősködött a vikárius viszonyairól, szervezetéről s személyzetéről. Ezután megelégedését fejezte ki a fölött, hogy erre az állásra ép Cselka nevezetett ki, a ki harmincz évig működött a fővárosban, ismeri a viszonyokat, sőt népszerűségnek is örvend, mint azt fogadtatása is mutatta.

— Van-e sok dolguk? — kérdezte ezek után a király.

— Van elég, felséges uram, válaszolt a vikárius — kivált nagyon sok a válóper.

— Nagyon rossz időket élünk, szolt erre a király némileg elkomolyodott arccal. — Ma minden ember válni akar a feleségétől. Szomorú dolgok ezek.

Ezzel a kihallgatás véget ért.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** az érdekelt fakeskedők tudomására hozza, hogy a m. kir. államvasutak vonalain a jövő 1894. és a következő években szükséges talp fák és váltó talp fák, valamint a műhelyi faszükséglet szállításának biztosítása iránt kibocsátott pályázati hirdetmény a kamara irodájában megtekinthető.

— **Matróz bravur.** Mohácsen május 5-én délután egy buvármadár bukácsolt a Duna tükörre. Lebukott a vízbe és ötven — száz méternyire uszott a víz alatt, azután újra felszállt a tükörre. Rikárits István matróz el akarta fogni a madarat s egy lélekvesztőn hajszolni kezdte. Kergette le és fel, míg végtére elérte a lapáttal és behuzta a ladikba. A hajszolás alatt azonban a lélekvesztő egy vízimalom kerekéi elé került, a kavargó hullámok felkapták a kis alkotmányt és a diadalmas matrózt a malomkerekek alá fordították. A parton állók rénülten kiabáltak segélyért, ahány csónak, ladik kéznél volt, azt mind utnak indították Rikárits megmentésére. A matróz ezalatt hatalmasan küzdött a hullámokkal, alácsapódott a kerekéi alá, majd egy hatalmas lökessel kivágta magát a forgóból és szerencsésen a partra uszott a madárral együtt. A parton lelkesen megüdvözték az ügyes matrózt.

— **Unicum permetező.** A számtalan meddő kísérletek után végre oly hazai gyártmányú peronospora-permetezőzt állítottak elő, mely egyrészt kiküszöböli a meglevő rendszerünknek összes hibáit, másrészt munkaképesség, minőség és tartósságra nézve a legelső külföldi gyártmányokkal fényesen kiállta a versenyt. A komplikált légüst mely csütörtöket mond, ha a tartány behorpad, az Unicumnál teljesen hiányzik. A légüstös szisztemájú permetezők, hogy be ne horpadjanak, túlságos erős vastartánnyal bírnak és így már írsen is nagyon nehezek, a legkisebb súlyok 7¹/₁₀ kiló, holott az „Unicum” permetezőnek erős és tartós, de rendkívül egyszerű szerkezete és könnyű vörösréztartánya lévén, tökéletesen felszerelve is bámulatos könnyű, csak 3¹/₂ kiló súlyú! E kézzel fogható nagy előnyök révén az „Unicum” szőlő permetező felülmúlja az összes eddig létező hazai és külföldi gyártmányokat és méltán tüntetett ki az első díjjal arany éremmel az orsz. magyar kert egyesület ezidei tavaszi kiállításán valamennyi belföldi és idegen versenyző permetezők közt. Az Unicum permetező kitűnőségét különben ama körülmény is bizonyítja, hogy Mauthner Ödön ismert magkereskedőnk, ki a jelesebb vívmányokat főleg, hogy ha haziak, nagyon felkarolja, ezen szőlőpermetezőnek elárúsító jogát egész Európára kiterjedőleg megszerezte.

Szerkesztői üzenet.

— Z. Tessék beküldeni.

Piaci árak.

Kézdi-Vásárhelyt, 1893. május 10-én.

Buza (tisztá)	mátermázsanként	7 frt 26 kr
„ (elegy)	„	7 frt 20 kr
Rozs (tisztá)	„	5 frt 50 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Arpa (tisztá)	„	4 frt 80 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr

Zab	"	4 frt 38 kr
Török buza	"	5 frt — kr
Kásó (köles)	"	12 frt 20 kr
" (árpa)	"	14 frt — kr
Borsó	"	6 frt — kr
Lencse	"	17 frt 14 kr
Fuszulyka	"	5 frt — kr
Pityóka (legszebb)	"	— frt 80 kr
Marhabús	kilógrammonként	— frt 48 kr
Disznóhús	"	— frt 48 kr
Juh-hús	"	— frt 28 kr
Szalonna	"	— frt 64 kr
Faggyu (nyers)	"	— frt 24 kr

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén
1893. május hó 2-án.

Magyar aranyjáradék 6%	115.80
Magyar aranyjáradék 4%	120.50
Magy. papíráradék 5%	102.10
Magyar vasuti kölesén	118.—
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. III. "	111.—
Osztrák járadék papirban	115.50
Osztrák járadék ezüstben	999.—
Osztrák járadék aranyban	110.75
1860. államsorsjegyek	137.51
Osztrák-magyar bank részvény	992.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	139.50
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	280.70
Magyar szőlődézmá-váltásigikötvény	34.38
Magyar nyéreménysorsjegykölesén	13.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	12.—
Magyar hitelbank részvény	325.—
Osztrák hitelintézet részvény	140.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	137.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	94.75
Temes-bánáti földteherm. kötvény	93.75
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	9.64
20 frankos arany	9.64
Német birodalmimárka	55.12
London (2 havi váltókért)	151.49
20 márka arany	11.88

Hirdetések.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) **selyemgyára Zürichben**, privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: **fe-kete, fehér és színes selyemszöveteket**, méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Máriaczei Gyomorcepek

Magyarországi gyomorcepek
A gyomorcepek a legértékesebb és legdrágább növényi anyagok, melyekből a legfinomabb és legértékesebb szöveteket készítenek. A gyomorcepek a legértékesebb és legdrágább növényi anyagok, melyekből a legfinomabb és legértékesebb szöveteket készítenek.

Török József

Budapest, Király utca 12 sz.
A gyomorcepek a legértékesebb és legdrágább növényi anyagok, melyekből a legfinomabb és legértékesebb szöveteket készítenek.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.
Gazdag mintakönyvek, minő még nem volt, szabóknak bérmentetlennél.
Nem 2 1/2, 3 1/2 frt engedélyt méterenkint, sem szabóknak ajándékot, a mint ezt a versenytársak a fogyasztó közönség kárára cselekszik, áram az utolsók és szilárdok s így mindenki jól és olcsón vásárol.
Ezzelfogva kérem csak az én mintakönyveimet mutatni elő. Egyszermind övöm t. bevőimet a versenytársak kettős árleengedési leveleitől.

RUHAKELMÉK

Peruvien és doszking a főtiszt. papágnak, szabály szerinti kelmék hivatalnokok egyenruházatához, hadastyánok, tűzoltók- és tornászoknak, úgy bérruhákhoz. Posztók teke- és játékasztalok, kocsik behuzásához. Vízhatlan darócok vadászöltönyökhöz. Mosókelmék, utazó plaidek 4-14 frtig stb.
Ha tisztességes, valóban értékes tiszta gyapjuból való kelmét s nem rongyokat, melyek nem érdemlik meg a varratást, akkor forduljon vásárolni.

Stikarofsky Jánoshoz Brűnnben (Ausztriai Manchester.)

Legnagyobb posztó gyári raktár fél millió frt értékben,

Hogy berendezésem nagyszerűségét és gyári raktáram szolgáltatékességét megítélhesse, azt jegyzem meg, hogy általam Európa legtekintélyesebb kivitele posztóban, szörkermékben, szabókellékekben, eszközöltetik. Nagy könyvkötészet csak saját használatomra. Hogy a fent előadottokról meggyőződés legyen szereshető, meghívom a t. közönséget, hogy adandó alkalommal elárú-sító intézetem nagyszerű helyiségeit, melyekben 150 embert foglalkoztatok, tekintse meg. Szétküldés csak utánvétellel! Levelezések német, cseh, magyar, lengyel, olasz francia és angol nyelven. 11-20

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat	A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő) (érk. ind.)				Medgyes (ind. regg. 10.09	éjjel 12.47		
Brassó (vendéglő) (érk. ind.)	regg. 4.2	este 7.43	d. u. 2.45	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-szében felé) (érk. ind.)	" 10.31	" 1.08	
Botfalva " " " "	" 4.48	" 8.07		" " " " " " " "	" 10.47	" 1.18	
Földvár " " " "	" 5.07	" 8.23		Tövis (vend., elágazás Arad felé) (érk. d. u. 12.28	" 2.49	este 8.27	
Mogyorós " " " "	" 5.26	" 8.43		Nagy-Enyed (érk. ind.)	" 1.08	" 3.47	
Ápáca " " " "	" 5.42	" 8.57		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé) (ind. ind.)	" 1.35	" 4.07	
Kőpecz " " " "	" 6.02	" 9.16		Gyéres (elágazás Torda felé) (érk. ind.)	" 2.21	" 4.40	" 8.53
Agostonfalva " " " "	" 6.09	" 9.22		Kolozsvár (vendéglő) (ind. este 6.08	" 4.52	" 5.20	
Alsó-Rákos " " " "	" 6.26	" 9.38		Nagy-Várad (vendéglő) (érk. ind.)	" 3.08	" 5.26	
Homoród " " " "	" 6.55	" 10.02		Budapest (érk. regg. 6.35	" 5.14	regg. 6.52	" 11.01
Kacsa " " " "	" 7.12	" 10.15			" 10.44	" 11.51	
Bene " " " "	" 7.32	" 10.36			" 11.04	d. u. 12.09	" 2.18
Erked " " " "	" 7.52	" 10.51			" 6.35	este 8.40	regg. 7.25
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) (érk. ind.)	" 8.23	" 11.16					
Segesvár (vendéglő) (érk. ind.)	" 8.46	" 11.27					
	" 8.53	" 11.32					

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 5.00 d. e. 9.38 d. u. 2.33	Brassó	indul reggel 5.46 regg. 8.50 d. u. 3.10
Imecsfalva " " " "	" 5.13 " 9.55 " 2.50	Szász-Hermány " " " "	" 6.01 " 9.09 " 3.29
Páva-Zabola " " " "	" 5.26 " 10.12 " 3.07	Prázmár " " " "	" 6.19 " 9.31 " 3.53
Kovácsna " " " "	" 5.46 " 10.34 " 3.39	Kökös " " " "	" 6.30 " 9.44 " 4.06
Barátos " " " "	" 6.03 " 10.59 " 4.04	Uzon " " " "	" 6.41 " 9.57 " 4.23
Nagy-Borosnyó " " " "	" 6.15 " 11.17 " 4.19	Kilyén " " " "	" 6.53 " 10.12 " 4.38
Eresztevény " " " "	" 6.32 " 11.35 " 4.37	Sepsi-Szentgyörgy " " " "	" 7.11 " 10.32 " 5.03
Sepsi-Szentgyörgy " " " "	" 7.02 d. u. 12.10 " 5.17	Eresztevény " " " "	" 7.33 " 11.59 " 5.31
Kilyén " " " "	" 7.10 " 12.20 " 5.27	Nagy-Borosnyó " " " "	" 7.50 " 11.17 " 5.53
Uzon " " " "	" 7.23 " 12.36 " 5.43	Barátos " " " "	" 8.11 " 11.41 " 6.22
Kökös " " " "	" 7.33 " 12.49 " 5.56	Kovácsna " " " "	" 8.31 " 12.08 " 6.40
Prázmár " " " "	" 7.48 " 1.11 " 6.18	Páva-Zabola " " " "	" 8.42 " 12.21 " 6.53
Szász-Hermány " " " "	" 8.04 " 1.31 " 6.38	Imecsfalva " " " "	" 8.54 " 12.36 " 7.08
Brassó érk. délelőtt 8.18 " 1.49 este 6.56		Kézdi-Vásárhely érk. reggel 9.08 " 12.54 este 7.26	

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.